

สรุปผลการดำเนินงาน

โครงการการจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง ในแหล่งน้ำที่เหมาะสม ปี 2552

1. การสำรวจพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการเลี้ยงปลาในกระชัง

ในปี 2552 ได้สำรวจพื้นที่ชายฝั่งทะเลหน้าบ้านบึก ม.10 ต.นาทับ อ.จะนะ จ.สงขลา เนื่องจากบริเวณนี้มีการก่อสร้างกอนหินกั้นคลื่น ขนานตามแนวชายฝั่ง ซึ่งสามารถกั้นคลื่นลมได้ดี ดังรูปที่ 1 ความลึกน้ำมีความเหมาะสมอยู่ในช่วง 2.0-3.2 เมตร กระแสน้ำไหลเวียนดี 0.02-0.07 เมตร/นาทิจ และมีความเหมาะสมต่อการเลี้ยงปลาในกระชัง ดังนั้นจึงได้เลือกดำเนินการโครงการดังกล่าวในบริเวณนี้ โดยใช้รูปแบบกระชังลอย ขนาดกระชัง 5x5x2 เมตร จำนวน 4 กระชัง โดยเลือกเลี้ยงปลากะพงขาวเป็นสัตว์น้ำนำร่อง เพราะว่ามีราคาดี และมีความทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

รูปที่ 1 แสดงทัศนียภาพบริเวณชายฝั่งทะเลบ้านบึก และรูปแบบกระชังลอยที่ใช้เลี้ยงปลา

2. การทดลองเลี้ยงปลาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และมีผลตอบแทนดี

2.1 ผลการเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง

- น้ำหนักเฉลี่ยปลาใหญ่ 3 กระชัง 815 กรัม และปลาเล็ก 1 กระชัง 600 กรัม
- ผลผลิตรวม 1,073.6 กิโลกรัม
- ผลผลิตเฉลี่ย 11 กิโลกรัม/ตารางเมตร

- ระยะเวลาเลี้ยง 4.5-5.0 เดือน
- อาหารที่ให้ 4,000 กิโลกรัม
- อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ 3.7
- อัตรารอดตายเฉลี่ยร้อยละ 74

รูปที่ 2 แสดงการชั่งวัดน้ำหนักปลา และชาวบ้านปิกจัดเวรให้อาหารปลาที่เลี้ยง

2.2 ต้นทุน ผลตอบแทน และจุดคุ้มทุน

2.2.1 ต้นทุน

- ต้นทุนคงที่ (กระชัง 4 กระชัง และแพเหล็ก 4 ช่อง) = 75,508 บาท
- ค่าเสื่อมราคาปีแรก 14,347 บาท (อายุการใช้งาน 5 ปี)
- ต้นทุนผันแปร (พันธุ์ปลากะพงขาว 2,000 ตัว = 45,000 บาท และปลาเป็ด 4,000 กก. = 40,000 บาท) รวม 85,000 บาท
- ต้นทุนทั้งหมด (ต้นทุนคงที่ปีแรก + ต้นทุนผันแปร) 99,347 บาท
- ต้นทุนต่อกก. = 93 บาท/กก.

2.2.2 ผลตอบแทน

- ราคาขาย 105-110 บาท/กก.
- รายได้ทั้งหมด (ผลผลิต x ราคาปลา/กก.) 116,866 บาท
- รายได้สุทธิ (รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนผันแปร) 31,866 บาท
- กำไร (รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนทั้งหมด) 17,519 บาท
- กำไรต่อกก. 12-17 บาท/กก. (ขึ้นกับราคาขาย)

2.2.3 จุดคุ้มทุน

- ระดับผลผลิตคุ้มทุน 9.0 กิโลกรัม/ตารางเมตร
- ระดับราคาคุ้มทุน 92.5 บาท/กิโลกรัม

รูปที่ 3 แสดงการจับปลากระพงขาว โดยพ่อค้ามาจับเองถึงกระชัง

การเลี้ยงปลากระพงขาวในกระชังครั้งนี้ ในภาพรวม นับว่าประสบความสำเร็จพอสมควร ในด้านการเลี้ยงและการจัดการ เป็นที่น่าพอใจ พบว่า ปลาโตเร็ว อัตรารอดตายสูง ไม่มีปัญหาด้านโรคระบาด และคุณภาพน้ำดีมาก ส่งผลให้ได้ผลผลิตที่สูง แต่ในส่วนของผลตอบแทน พบว่าได้กำไรค่อนข้างน้อย เนื่องจากลงทุนในต้นทุนที่ค่อนข้างสูง ร้อยละ 47 ของต้นทุนทั้งหมด ทำให้ต้นทุนต่อกิโลกรัมสูง เท่ากับ 93 บาท/กก. แต่ก็ยังต่ำกว่าราคาขาย 105-110 บาท/กก. อย่างไรก็ตามอายุการใช้งานของแพและกระชัง ยังสามารถเลี้ยงได้อีก 3-4 ปี ดังนั้นกลุ่มเกษตรกรบ้านปึก สามารถเลี้ยงปลาต่อไปได้อีก โดยใช้ทุนหมุนเวียนจากการขายปลาและประสบการณ์จากการเลี้ยงในครั้งนี้ นับเป็นปฐมบทของการเลี้ยงปลาในบริเวณนี้ ซึ่งสถาบันฯ มีข้อเสนอแนะ เพื่อเพิ่มผลผลิตและผลตอบแทนให้สูงขึ้นในการเลี้ยงรุ่นต่อไปดังนี้

1. เพิ่มจำนวนกระชัง โดยปรับรูปแบบแพ จากใช้เหล็กเป็บ มาเป็นไม้ไผ่ หรือ ใช้รูปแบบกระชังประจำที่แทน เพื่อลดต้นทุน
2. เพิ่มความหนาแน่น โดยปล่อยปลาลงเลี้ยง 800 ตัว/กระชัง จัดการให้ได้อัตรารอดร้อยละ 80 และให้ได้น้ำหนักปลาเฉลี่ย 800 กรัม จะได้ผลผลิตประมาณ 500 กก./กระชัง
3. คัดขนาดปลาก่อนลงเลี้ยง ในกรณีที่ปลาแตกไซค์มาก เพื่อการจัดการเรื่องอาหาร และการจับขาย
4. อนุบาลลูกปลานี้ว เป็นปลา 7 นิ้ว เอง ในช่วงลมมรสุมขึ้น เพื่อลดต้นทุนผันแปร
5. ปล่อยปลาลงเลี้ยงในช่วงที่ลมมรสุมสงบ ประมาณเดือนมีนาคมถึงเมษายน เพื่อวางแผนจับปลาก่อนลมมรสุมขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากคลื่นลม
6. เลี้ยงปลากระรัง และหอยแมลงภู่มุ่เสริม เนื่องจากบริเวณนี้มีลูกพันธุ์ปลากระรัง และหอยแมลงภู่มุ่ มากมาย เพื่อเสริมรายได้ช่องทาง

ภรณ์ญ ฤมพลกรัง

นักวิชาการประมงชำนาญการ